

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Parlament Federacije BiH

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 15-05-2025			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	- 02 -	1102	125

PREDSTAVNIČKI DOM

n/r predsjedavajućeg Dragana Miokovića

Stručna služba Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH
n/r sekretara Ivana Miličevića

DOM NARODA

n/r predsjedavajućeg Tomislava Martinovića

Stručna služba Doma naroda Parlamenta Federacije BiH
n/r v.d. sekretarke Aide Hadžić-Salkić

Predmet: Prijedlog Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije BiH - skraćeni postupak

Na osnovu člana 172. i 179., a u vezi sa članom 163. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 69/07, 02/08, 26/20 i 13/24) i člana 164. a u vezi sa članom 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 27/03, 21/09 i 24/20) radi razmatranja i usvajanja po skraćenom postupku, podnosimo **PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O RAČUNOVODSTVU I REVIZIJI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**, jer se radi o Prijedlogu zakona koji nije opsežan i složen.

Zastupnici Predstavničkog doma:

Amir Purić *Amir Purić*

Admir Čavalić *Admir Čavalić*

Slaven Raguž *Slaven Raguž*

Delegati Doma naroda:

Amra Babić *Amra Babić*

Jelena Pekić *Jelena Pekić*

Oliver Soldo *Oliver Soldo*

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Predlažemo donošenje Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije BiH, i to po skraćenom postupku, s obzirom da se u konkretnom slučaju ne radi o složenom i obimnom zakonu, te da su u tom smislu ispunjeni uvjeti iz člana 172. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 69/07, 02/08, 26/20 i 13/24) i člana 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 27/03, 21/09 i 24/20).

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O RAČUNOVODSTVU I REVIZIJI
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, april 2025. godine

**PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O RAČUNOVODSTVU I REVIZIJI
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

U Zakonu o računovodstvu i reviziji Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH broj: 15/21) u članu 32. stav (4) mijenja se i glasi:

„(4) Izuzetno od stava (2) ovog člana kod povezanih pravnih lica, vođenje poslovnih knjiga, pravno lice može povjeriti ugovorom, uz određenu naknadu, drugom povezanom pravnom licu koje ima sve potrebne resurse za pravilno, kvalitetno i efikasno obavljanje tih usluga.“

Iza stava (8) dodaje se novi stav (9) koji glasi:

„(9) Ako pravno lice iz stava (4) ovog člana povjeri vođenje poslovnih knjiga drugom povezanom pravnom licu, isto ostaje u potpunosti odgovorno za povjerene poslove, kao i za nesmetano obavljanje nadzora od strane nadzornih tijela.“

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

**OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA
O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O RAČUNOVODSTVU I REVIZIJI
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u Poglavlju IV.A.7.20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine kojim je propisano da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine mjerodavan za donošenje Zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH („Službene novine Federacije BiH broj: 15/21), (u daljem tekstu: „ZoRR“) trebao je imati za cilj usaglašavanje pozitivnog zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine sa najboljom međunarodnom praksom u ovoj oblasti i postizanje veće efikasnosti u oblasti računovodstva i revizije.

Na žalost, zakonodavac je kroz član 32. ZoRR i kriterije propisane istim narušio načelo jedinstvenog tržišta Bosne i Hercegovine i počinio izravnu diskriminaciju između grupacija sa sjedištem vladajućeg društva (maticom) u FBiH, i grupacijama sa maticom izvan FBiH na način da je samo prvoj grupi omogućio da vođenje poslovnih knjiga povjeri drugom povezanom pravnom licu.

S tim u vezi, a u namjeri otklanjanja nedostataka, te preciznijeg definiranja pojedinih odredbi, pristupilo se sačinjavanju izmjena i dopuna ZoRR, s ciljem da se grupacijama pruži mogućnost da povjere vođenja poslovnih knjiga drugom povezanom pravnom licu izvan FBiH, uz pooštrenu odgovornost lica koje je poslove vođenja knjiga tako povjerilo i obavezu istog da omogući nesmetano obavljanje nadzora od strane nadzornih tijela.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Članom 1. Zakona u članu 32. stav (4) se mijenja i dodaje novi stav (9) ZoRR

Važeći stav 4. člana 32. ZoRR narušava načelo jedinstvenog tržišta, stavlja internacionalne grupacije u nepovoljan položaj u odnosu na grupacije sa sjedištem vladajućeg društva u FBiH, te je u suprotnosti sa najboljom međunarodnom praksom.

Naime, kompanije koje su registrovane u BiH i koje pripadaju velikim internacionalnim grupacijama, u svom poslovanju oslanjaju se na podršku matičnih kompanija kao i povezanih društava u sastavu iste grupacije. Dosadašnja praksa ovakvih kompanija je podrazumijevala da je općim aktom pravnog lica uređeno pitanje vođenja poslovnih knjiga u skladu sa

važećim propisima u FBiH, organizacija računovodstvene funkcije, uz zapošljavanje licenciranog računovođe koji je odgovoran za ažurno, istinito i uredno vođenje poslovnih knjiga i sačinjavanje finansijskih izvještaja, upotreba računovodstvenog informacionog sistema, način čuvanja dokumentacije, kontrole i ispravke knjigovodstvenih isprava itd.

Međutim, zbog veličine privrednih društava i obimnosti posla kao i velikog broja knjigovodstvenih isprava-transakcija (koje vrlo često prelaze cifru od 1 milion na mjesečnom nivou) ova društva su povjeravala knjiženje i vođenje dijela poslovnih knjiga (npr. vođenje računovodstva zaliha, ulaznih računa, usklađivanja potraživanja i obaveza i slično) drugom povezanom licu, van BiH, a sve pod kontrolom i nadzorom internog (lokalnog) knjigovodstva i certificiranog računovođe koji vrši sve funkcije koje su određene aktima. Sve navedeno ima za cilj, prije svega, unifikaciju poslovanja unutar određene grupacije, te unapređenje poslovanja i usklađivanja načina rada sa metodologijom i aktivnostima unutar date internacionalne grupacije.

Ovakav način poslovanja je uobičajen za velike internacionalne korporacije, jer doprinosi efikasnosti, ekonomičnosti i optimizaciji poslovanja, te je u skladu sa evropskim i svjetskim praksama poslovanja. Dodatno, kompanije mnogo ulažu u digitalizaciju računovodstvenih procesa čiji je rezultat veća učinkovitost procesa, manji troškovi i bolja kontrola poslovanja, kako za pojedinačnu kompaniju, tako i u slučajevima mreže povezanih kompanija. U svakodnevnom poslovanju, digitalizacija se najčešće odnosi na omogućavanje, poboljšanje i transformaciju poslovnih operacija, funkcija, modela, procesa i aktivnosti, iskorištavanjem digitalnih tehnologija, te širom upotrebom i kontekstom digitaliziranih podataka. Digitalizacija se ne rješava jednokratno, već predstavlja dugotrajan proces u kojem se kompanija priprema za budućnost i izazove koji se stavljaju pred nju. Razlozi za digitalizaciju sistema i procesa neke kompanije mogu se bitno razlikovati, no ono što je svima zajedničko jest činjenica da već danas treba razmišljati o sutrašnjem poslovanju. Kompanije koje se ne prilagode digitalizaciji u konačnici će se boriti s administrativnim i finansijskim poteškoćama, te će nestati s tržišta. Najčešći izazovi s kojima se kompanije danas susreću jesu **velike količine dokumenata, održavanje velikih količina ispisnih uređaja, planiranje i izvještavanje, kao i drugi kompleksni procesi koji oduzimaju izuzetno puno vremena. Opisane procese moguće je provesti isključivo uz podršku Grupe i praksama koje su jednake za sve članice u svim zemljama u kojima Grupa posluje (npr. centraliziranje određenih računovodstvenih usluga i njihovo digitaliziranje i slično).**

Važeći stav 4. člana 32. ZoRR ima za posljedicu ograničavanje kompanija koje su u sastavu velikih internacionalnih grupacija da koriste administrativnu podršku i pomoć matice i drugih povezanih lica kako je gore opisano, a što u konačnici može dovesti do povlačenja stranih kompanija sa teritorije FBiH.

Također, navedeni stav ne samo da u nepovoljan položaj dovodi kompanije koje su u sastavu internacionalnih grupacija, nego i kompanije čije je sjedište (matica) u Republici Srpskoj.

U prilog tome u nastavku citiramo odredbe člana 13a. Zakona o računovodstvu i reviziji RS-a gdje se između ostalog navodi i sljedeće:

(1) Vođenje poslovnih knjiga i sačinjavanje finansijskih izvještaja može ugovorom biti povjereno drugom pravnom licu ili preduzetniku, registrovanom za pružanje knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga, koji su upisani u odgovarajući registar, a koji računovodstvene poslove obavljaju kao registrovanu pretežnu djelatnost, odnosno ukoliko za te poslove imaju registrovanu posebnu poslovnu jedinicu i koji ispunjavaju i druge uslove utvrđene ovim Zakonom.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, povezana pravna lica mogu povjeriti vođenje poslovnih knjiga i sačinjavanje finansijskih izvještaja svom povezanom pravnom licu.

Prema navedenom, jasno je da je odredba u Zakonu o računovodstvu i reviziji RS-a mnogo fleksibilnija i nema ograničenja kada je u pitanju vođenje poslovnih knjiga između povezanih lica i može opravdano, ako ništa iz razloga praktičnosti, u konačnici navesti investitora da sjedište kompanije preregistruje iz FBiH u RS što vjerujemo da nije bio cilj niti svrha ovog ZoRR FBiH. Pored očiglednog nesklada zakonskih rješenja unutar države Bosne i Hercegovine između njena dva entiteta, što zasigurno nije i ne smije biti intencija zakonodavca, navedena opasnost registracije ili preregistracije velikih korporacija ili grupacija iz FBiH u RS zasigurno je vrlo realna. Kako smo već naveli, gore citirani način poslovanja odnosno vođenja poslovnih knjiga je uobičajen za velike internacionalne korporacije, te je u skladu sa evropskim i svjetskim praksama poslovanja. Stoga, novo ograničenje takvog poslovanja kako to previđa citirani stav 4. člana 32. ZoRR (protivno svim nama poznatim praksama poslovanja u susjedstvu i EU) može, u konačnici, izazvati samo kontraefekat i negativne posljedice po poslovnu klimu u FBiH.

Također, bitno je naglasiti da predmetna odredba narušava ostvarivanje ustavnopravnog principa "jedinственog tržišta" koji nameće obavezu države da realizira njegove ciljeve: "punu slobodu kretanja, lica, roba, usluga i kapitala širom Bosne i Hercegovine.", a **entitete obavezuje da ne sprječavaju ostvarenje ovog principa.**

Pojam jedinственog tržišta jasno je definirao Evropski sud pravde, dajući evropskim zemljama smjernice u ustavnopravnom razvoju ovog važnog aspekta. U skladu sa tom sudskom praksom, materijalni pojam "jedinственog tržišta" nalaže da se, **ukidanjem svih tehničkih, administrativnih i drugih mjera**, ostvari unutrašnje tržište u Bosni i Hercegovini.¹

Da bi se efikasno garantirao ustavnopravni princip jedinственog tržišta, potrebno je ovaj princip dovesti u vezu sa članom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, koji zabranjuje diskriminaciju. S jedne strane, pojam zabrane diskriminacije uključuje ne samo tehničke mjere, nego i pozitivno-pravne propise, kao i pozitivnu obavezu države garantiranja institucionalne zaštite zabrane diskriminacije²

Shodno navedenom jasno je da postojeća zakonska rješenja u članu 32. stav 4. ZoRR predstavlja barijeru, koja otežava pristup tržištu u Bosni i Hercegovini, jer ne omogućava

¹ Vidi odluku Evropskog suda pravde (Sud Evropske unije), Schul, predmet broj 15/81.

² Vidi odluku Ustavnog suda, broj U 18/00 od 5. oktobra 2002. godine, tačka 14, objavljenu u "Službenom glasniku BiH, broj 30/02

svim učesnicima na tržištu jednake uvjete u tržišnoj utakmici, a što predstavlja jedan od bitnih uvjeta jedinstvenog tržišta i nije u skladu sa članom I/4. Ustava Bosne i Hercegovine.³

Članom 2. Zakona regulira se kada Zakon stupa na snagu.

IV. USKLAĐENOST S PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

Direktive EU, na koje se prilikom donošenja ovog Zakona, predlagač pozivao su:

- Direktiva 2013/34/EU o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidiranim finansijskim izvještajima i povezanim izvještajima za određene vrste preduzeća,
- Direktiva 2014/56/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 16. aprila 2014. o izmjeni Direktive 2006/43/EZ o zakonskim revizijama godišnjih finansijskih izvještaja i konsolidiranih finansijskih izvještaja,

Direktive na koje se predlagač nije pozivao, a čije odredbe su ključne u artikuliranju nacionalnog ZoRR, i čije odredbe je predlagač morao uvažiti su:

- Direktiva 2014/95/EU Evropskog Parlamenta i Vijeća od 22.10.2014.g. o izmjeni direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinansijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih preduzeća i grupa i
- Direktiva 2006/123 EZ Evropskog Parlamenta i Vijeća od 12.12.2006. godine o uslugama na unutrašnjem tržištu (u daljnjem tekstu: Direktiva o uslugama).

IV. POTREBNA FINANSIJSKA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije BiH.

³Vidi odluku o meritumu broj U 68/02 od 25. juna 2004. godine, objavljena u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine” broj 38/04

**ODREDBA ZAKONA O RAČUNOVODSTVU I REVIZIJI
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE KOJA SE MIJENJA**

Član 32.

(Kvalificirano lice za sačinjavanje finansijskih izvještaja)

(1) Za lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja, općim aktom pravnog lica propisuju se uslovi koje mora ispunjavati: školska sprema, radno iskustvo i ostalo, kao i njegova odgovornost za ažurnost, urednost i istinitost poslovnih knjiga.

(2) Vođenje poslovnih knjiga i sačinjavanje finansijskih izvještaja pravno lice može povjeriti ugovorom, uz određenu naknadu:

a) drugom pravnom licu koje je registrovano isključivo za pružanje knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga i koje ima sve potrebne resurse za pravilno, kvalitetno i efikasno obavljanje tih usluga, te koje ima zaposlena kvalificirana lica koja su odgovorna za vođenje poslovnih knjiga i sačinjavanje finansijskih izvještaja i koja ispunjavaju i druge uslove utvrđene ovim zakonom i općim aktom pravnog lica, ili

b) poduzetniku registrovanom za pružanje knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga koji ima sve potrebne resurse za pravilno, kvalitetno i efikasno obavljanje tih usluga, a koji je sam kvalificirano lice ili zapošljava drugo kvalificirano lice i koji ispunjava i druge uslove utvrđene ovim zakonom i internim općim aktom.

(3) Lica koja sačinjavaju finansijske izvještaje obavezno su kvalificirana lica koja su zaposlena u pravnom licu iz stava (2) tačka a) ovog člana, odnosno kvalificirana lica koja su poduzetnici ili koja su zaposlena kod poduzetnika iz stava (2) tačka b) ovog člana.

(4) Izuzetno od stava (2) ovog člana kod povezanih pravnih lica u Federaciji, vođenje poslovnih knjiga, pravno lice može povjeriti ugovorom, uz određenu naknadu, drugom povezanom pravnom licu (matici) u Federaciji koje ima sve potrebne resurse za pravilno, kvalitetno i efikasno obavljanje tih usluga, te ima zaposlena kvalificirana lica koja su odgovorna za vođenje poslovnih knjiga i sačinjavanje finansijskih izvještaja i koja ispunjavaju i druge uslove utvrđene ovim zakonom i općim aktom pravnog lica.

(5) Pod pojmom kvalificirana lica iz stava (3) ovog člana podrazumijevaju se lica koja posjeduju važeću licencu certificiranog računovođe u skladu sa odredbama ovog zakona pod uslovom da su prethodno registrovana u registrima iz člana 35. ovog zakona.

(6) Ako pravno lice odluči poslovne knjige čuvati izvan svog sjedišta, ono je u svakom trenutku odgovorno za poslovne knjige te mora tijelima nadležnim za nadzor na njihov zahtjev, bez odgađanja, omogućiti uvid u iste.

(7) Kvalificirano lice iz stava (5) ovog člana za jednu poslovnu godinu može sačiniti i potpisati do 20 finansijskih izvještaja pravnih lica čiji su ukupni prihodi utvrđeni u posljednjem finansijskom izvještaju u odnosu na datum zaključivanja ugovora o pružanju knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga, veći od 8.000.000,00 KM.

(8) Stav (2) ovog člana ne primjenjuju banke, mikrokreditne organizacije, društva za osiguranje i reosiguranje, lizing društva, društva za faktoring, društva za upravljanje investicijskim fondovima, društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, berze, brokersko - dilerska društva i druge finansijske organizacije.